

Riigihalduse ministri määruse „Kohaliku omaalgatuse programm“ eelnõu seletuskiri

1. EELNÕU SISSEJUHATUS

Riigihalduse ministri määruse „Kohaliku omaalgatuse programm“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) reguleerib kohaliku omaalgatuse programmist (edaspidi *programm*) toetuse taotlemist, andmist, kasutamist ja tagasinõudmist. Tegevusi rahastatakse riigieelarvest regionaalarengu programmide vahenditest. Programmi eesmärk on kohaliku arengu ja kogukondade elujõulisuse tugevdamine kogukondliku initsiatiivi, koostöö ja identiteedi tugevdamise kaudu ning kohalike elanike teadmiste ja oskuste kasvu kaudu.

Kohaliku omaalgatuse programmi on rakendatud alates 1996 aastast algselt külaliikumise toetamisena, mis mõne aasta pärast nimetati ümber kohaliku omaalgatuse programmiks. Varasemalt kehtestas programmi minister oma käskkirjaga. Eelnõuga kehtestatakse esmakordselt programmist toetuse andmine terviktekstina riigihalduse ministri määrusega. Eelnõu kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Eelnõuga tehakse eelkõige muudatusi maavalitsuste reformist tulenevalt. Seoses maavalitsuste tegevuse lõpetamisega antakse maavalitsuste arendusülesanded kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6¹ alusel täitmiseks maakonna koostööorganile, mille nimetavad KOVid ühiselt. Seoses sellega muutuvad programmi toetuskeemi rakendajad. Vahendite kasutamiseks ja programmi rakendamise tingimuste täpsustamiseks sõlmib rahandusministeerium maakonna koostööorganitega (määruses ja edaspidi *maakondlik arendusorganisatsioon*) halduslepingu. Programmi sihtgrupp ja toetatavad tegevused ei muutu.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonna regionaalpoliitika talituse nõunik Tarmo Kivi (tel 611 3104, e-post tarmo.kivi@fin.ee). Määruse ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud regionaalarengu osakonna õigusnõunik Martin Kulp (tel 611 3097, e-post martin.kulp@fin.ee) ja Rahandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Agnes Peterson (tel 611 3161, e-post agnes.peterson@fin.ee). Määruse eelnõu on keeleliselt toimetanud keeletoimetaja Sirje Lilover (e-post: sirje.lilover@fin.ee, tel: 611 3638).

Märkused: Eelnõu ei ole seotud ühegi praegu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

2. EELNÕU SISU JA VÕRDLEV ANALÜÜS

Eelnõu koosneb 7 peatükist ja 29 paragrahvist.

Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetuse taotlemine, toetatavad tegevused ja abikõlblikud kulud;
- 3) taotluste menetlemine, vastavuskontroll ja hindamine;

- 4) toetuse kasutamine;
- 5) toetuse tagasinõudmine;
- 6) menetlusosaliste õigused ja kohustused;
- 7) vastutus, vaidemenetlus ja järelevalve.

Peatükk 1. Üldsätted

Eelnõu §-ga 1 sätestatakse programmi reguleerimisala ja eesmärk.

Programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine. Programmi eesmärgi saavutamiseks toetatakse tegevusi, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse, tõhusama koostöö tekkesse ja kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamise ja arendamise ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse. KOPi strateegiline alusdokument on „Kodanikuühiskonna arengukava 2015- 2020“. KOP panustab arengukava üldeesmärki „Tegutsemisvõimekad kodanikuühendused ning ühiskondlikult aktiivsed elanikud“ ja selle kolmandasse alaeesmärki „Võimekad kodanikuühendused, kellel on piisavad ressursid arenguks ja mõjusaks tegutsemiseks. Rahastatakse projekte, mille eesmärkide saavutamisel ühendus pakub konkreetseid lahendusi kooskõlas programmi üldise strateegilise eesmärgiga. Omaalgatuslike eesmärkide saavutamise tulemustest peab olema selgelt näha kogukonnaliikmete initsiatiiv ja kaasamine.

Eelnõu §-ga 2 sätestatakse eelnõus kasutatavaid termineid.

Asumina käsitletakse linnasisest piirkonda.

Kogukonnaks loetakse mingis piirkonnas elavat teatud sotsiaalsete suhete võrgustikuga seotud inimeste rühma.

Kogukonnateenusena käsitletakse kogukonna käivitatud kohalikule arengule ja töökohtade loomisele orienteeritud jätkusuutlikku tegevust uute väärtuste loomiseks kogukonna või tema liikmete jaoks. Üldjuhul on kogukonnateenuste väljaarendamise eesmärgiks tagada teenuse kättesaadavus turutõrkepiirkonnas.

Maakondlik arendusorganisatsioon on kohaliku omavalitsuse üksus või nende ühisasutus, omavalitsuste või omavalitsuste liidu asutatud mittetulundusühing või sihtasutus, kellele maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 6¹ lõike 2 või 3 alusel andnud täitmiseks maakonna arengu kavandamise ja selle elluviimise suunamise ning kellega on vastavalt määruse §-le 3 sõlmitud haldusleping programmi rakendamiseks. Maakondlik arendusorganisatsioon on programmi rakendaja.

Omafinantseering on taotleja või toetuse saaja rahaline panus, mis on kajastatud projekti eelarves. Omafinantseeringu hulka arvatakse ainult projekti elluviimiseks tehtavad abikõlblikud kulud. Toetuse saajale teiste projektide elluviimiseks eraldatud vahendeid ei tohi kasutada omafinantseeringuks, kui ei ole ette nähtud nende eraldamine kohaliku omaalgatuse programmi esitatud projekti tegevuste rahastamiseks.

Üldkulud on toetuse saaja tehtavad kulud, mida ei ole võimalik otseselt seostada projekti konkreetsete tegevustega, kuid mis tagavad toetuse saaja võimekuse projekti ellu viia.

Projekt on kindla eesmärgi saavutamisele suunatud ajas ja ruumis piiritletud ühekordne tegevus või tegevuste kogum, mille tegemiseks toetust taotletakse ja kasutatakse.

Kulugrupp on sisuliselt samaliigiliste kulude kogum eelarves. Ühe kulugrupi moodustavad näiteks tööjõukulud, teise kulugrupi ostetavad teenused. Kulugruppide jaotus nähakse ette eelarvevormil.

Eelnõu §-s 3 on kirjeldatud programmi rakendamise üldised põhimõtted ja osapoolte põhilised ülesanded programmi rakendamisel.

Programmi rakendatakse kogu Eesti territooriumil. Toetust antakse kaks korda aastas avatavate taotlusvoorude kaudu. Taotluse esitamise tähtpäev avaldatakse taotlusvooru avamise teates üldjuhul üks kuu enne taotluse esitamise tähtpäeva. (üldjuhul on taotluse esitamise tähtpäev kevadises taotlusvoorus 1. aprill ja sügiseses taotlusvoorus 1. oktoober, kuid seoses maavalitsuste kaotamisega kaasnenud muudatuste sisseviimisega on tõenäoline 2018. aasta kevadise taotlusvooru avamise hilisemaks nihkumine). Programmi üldise koordineerimise ja programmi väljatöötamise eest vastutab Rahandusministeerium (edaspidi *ministeerium*). Programmi vahendite ja halduskulude jaotuse maakondade lõikes kinnitab riigihalduse minister käskkirjaga. Ministeerium sõlmib maakondlike arendusorganisatsioonidega halduslepingud, milles sätestatakse programmi vahendite ja halduskulude katmiseks otsustatud vahendite kasutamise tingimused. Maakondliku arendusorganisatsiooni ülesanne on korraldada programmi rakendamine maakonnas, sealhulgas toetuse taotluste menetlemine, väljamaksete tegemine ja järelevalve teostamine toetuse saaja üle. 2018. a 1. jaanuarist jõustunud KOKS § 6¹ alusel moodustatakse maavalitsustelt ülevõetud maakondliku arendustegevuse ülesannetega tegelemiseks igas maakonnas KOVide poolt ühine koostööorgan. Maakondlikuks organisatsiooniks võib olla organisatsioon, kellele sama maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste volikogud on KOKS § 6¹ lõike 2 alusel andnud täitmiseks maakonna arengu kavandamise ja selle elluviimise ülesande, vastav organ tuleb omavalitsustel valida 1. veebruariks 2018. a. Maakondlikku komisjoni teenindavaks organisatsiooniks saab olla kas kohaliku omavalitsuse üksuste maakondlik või piirkondlik liit, koostöökokkuleppe alusel kokku lepitud kohaliku omavalitsuse üksus, omavalitsusüksuste või omavalitsusüksuste liidu asutatud mittetulundusühing või sihtasutus. KOKS § 6¹ lõige 2 võimaldab anda maakonna arengu kavandamise ülesande täitmiseks ka KOKS § 62¹ alusel moodustatud omavalitsuste ühisametitele või –asutustele, kuid kuna vastavate organite asutamine on keerukas ja aeganõudev, siis määruse alusel taotluste esitamise tähtpäevaks seda üheski omavalitsuses eelduslikult veel moodustatud ei ole.

Ministeerium tugineb maakondliku arendusorganisatsiooniga halduslepingu sõlmimisel kohaliku omavalitsuse üksuste poolt KOKSi § 61 lõike 2 või 3 alusel tehtud ettepanekust. Kui kohaliku omavalitsuse üksused ei esita ministeeriumile nimetatud ettepanekut, valib ministeerium programmi rakendaja maakonnas ise ning programmi rakendajale kehtivad sellisel juhul kõik määruses nimetatud maakondliku arendusorganisatsiooni õigused, kohustused ja ülesanded.

Ministeerium sõlmib sihtasutusega Kodanikuühiskonna Sihtkapital (edaspidi KÜSK) sihtfinantseerimise lepingu, milles sätestatakse määrusega sihtasutusele KÜSK täitmiseks antavate ülesannete täitmise tingimused.

Eelnõu §-des 4 ja 5 sätestatakse maakondliku arendusorganisatsiooni ja KÜSKi ülesanded programmi rakendamisel.

Maakondliku arendusorganisatsiooni ülesanne programmi elluviimisel on eelkõige korraldada programmi taotlusvoorude avamine, toetuse andmise võimalustest teavitamine, laekunud taotluste menetlemine, taotluste hindamine, teha taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise otsused, tagada vajadusel kohapealse kontrolli teostamine ja korraldada taotluste rahuldamise otsuste alusel toetuste väljamaksmine toetuse saajatele.

Programmi elluviimise käigus tagab maakondlik arendusorganisatsioon taotlejate ja toetuse saajate juhendamise toetuse andmist ja kasutamist puudutavates küsimustes ning taotlejatele infopäevade läbiviimise. Maakondlik arendusorganisatsioon kontrollib toetuse kasutamist, esitab ministeeriumile aruandluse alusel koostatud ülevaadet ja koondaruanded programmi vahendite kasutamise kohta ning edastab soovitusel ja ettepanekud § 3 lõikes 5 nimetatud halduslepingus kehtestatud korras

Maakondlikul arendusorganisatsioonil on õigus delegeerida lepingu alusel programmi rakendamisega seotud ülesandeid, välja arvatud taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise ja toetuse tagasinõudmise otsuste tegemist ning toetuste kasutamise, ülevaadete ja aruandluse esitamise ülesandeid, teisele organisatsioonile või ühingule, kellele laienevad sellisel juhul kõik määruses nimetatud vastava ülesandega seotud maakondliku arendusorganisatsiooni õigused ja kohustused.

KÜSKi ülesanne on maakondlike arendusorganisatsioonide nõustamine, määruse alusel taotlus-, eelarve- ja aruandevormide ning taotluste hindamismetoodika koostamine, infopäevade ja koolituste korraldamine maakondlikele arendusorganisatsioonidele ning soovitusel ja ettepanekute esitamine ministeeriumile.

Eelnõu §-ga 6 sätestatakse toetuse andmise meetmed. Programmi viiakse ellu järgmiste meetmete kaudu:

- 1) meede 1 – kogukonna areng;
- 2) meede 2 – elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine.

Meetme 1 (kogukonna areng) kaudu toetatakse tegevusi, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ja töhusama koostöö tekkesse.

Meetme 2 (elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine) kaudu toetatakse tegevusi, millega panustatakse kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamisele ja arendamisele ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse.

Eelnõu §-ga 7 määratakse toetussumma ja omafinantseeringu määr, mille kohaselt maksimaalne toetussumma esitatud projekti kohta on 2000 eurot ning omafinantseeringu minimaalne määr on 10% projekti kogumaksumusest. Omafinantseering peab olema rahaline.

Eelnõu § 8 käsitleb programmi väljundnäitajaid ja tulemise hindamist. Väljundnäitajaid kogutakse programmi rakendamise tulemuste hindamiseks ja järelduste tegemiseks programmi rakendamise kohta. Väljundnäitajad kogutakse maakondliku arendusorganisatsiooni poolt laekunud taotluste ning esitatud aruannete põhjal. Andmed, mille osas on vaja taotlejaspetsiifilist sisendit kogutakse taotlusvormil ja aruandevormil ette nähtud andmeväljade abil. Maakondlikud arendusorganisatsioonid esitavad koondatud andmed ministeeriumile halduslepingus kokku lepitud tingimustel.

Peatükk 2. Toetuse taotlemine, toetatavad tegevused ja abikõlblikud kulud

Eelnõu § 9 täpsustab nõudeid taotlejale

Lõikes 1 täpsustatakse, et toetuse taotlejaks (edaspidi taotleja) saavad olla määruse nõuetele vastavad ja avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, milles ei osale liikmena või mida ei ole asutanud kohaliku omavalitsuse üksus ega riik ning mille liikmetest või asutajatest üle poole ei moodusta äriühingud.

Lõikes 2 täpsustatakse, et avalikes huvides tegutsemine tähendab, et taotleja tegevused ja nende eesmärgid on suunatud avalikkusele ning taotleja teavitab avalikkust oma tegevusest. Avalikes huvides tegutsemine on tegutsemine taotleja liikmes- või töötajaskonnast laiema sihtgrupi heaks (v.a erivajadustega inimeste heaks tegutsevad ühendused).

Lõigetes 3 ja 4 täpsustatakse, et taotlejaks saab olla ühendus, kes tegutseb küla, aleviku, alevi, valla, linna või asumi huvides, välja arvatud järgmised erandid:

- 1) Tallinna linna puhul toetatakse ainult asumi huvides tegutsevaid ühendusi;
- 2) koguduste puhul toetatakse kogudusi, mis tegutsevad põhikirja järgi laiema sihtgrupi huvides kui koguduse liikmed, erandina toetatakse ka kogudust, mille tegevuspiirkond ajalooliste tegutsemispiiride tõttu ületab maakonna piire.

Erandina toetatakse maakondlikke ühendusi juhul, kui ühendus on maakonnas tegutsevaid ühendusi liitev programmi eesmärki täitev katusorganisatsioon.

Lõige 5 sätestab taotlejale kohalduvad nõuded.

Lõike 5 punkti 1 kohaselt peab taotleja (v.a vähem kui ühe majandusaasta tegutsenud ühendus) olema koostanud ja esitanud majandusaasta aruande mittetulundusühingute seaduse § 36 või sihtasutuste seaduse §-de 33 ja 34 kohaselt Nõude täitmist kontrollib maakondlik arendusorganisatsioon avaliku registri vahendusel.

Lõike 5 punkti 2 kohaselt peab määruse paragrahvi 6 lõikes 1 punktis 2 nimetatud elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamise meetme raames (Meede 2) esitatud taotluse puhul taotleja olema investeringuobjekti omanik või tal peab olema selle objekti kasutusõigus ja avaliku kasutamise leping vähemalt viieks aastaks, arvates projekti lõppemisest. Nõude täitmise kinnituseks esitab taotleja koos taotlusega investeringuobjekti omandiõigust tõendava dokumendi või investeringuobjekti kasutusõigust tõendava dokumendi ja avaliku kasutamise lepingu.

Lõike 5 punkti 3 kohaselt ei tohi taotlejal olla õigusaktidest tulenevate riiklike maksude võlga või tähtpäevaks tasumata jäetud maksusummalt arvestatud intressi (edaspidi maksuvõlg),

välja arvatud kui tema maksuvõlg on väiksem kui kümme eurot või maksuvõlg on ajatatud. Kuigi maksukorralduse seaduse § 14 lg 5 kohaselt väljastab maksuhaldur maksuvõlgade puudumise tõendi ka juhul, kui maksukohustuslase maksuvõlg kõikide sama maksuhalduri poolt hallatavate maksude puhul kokku on väiksem kui 10 eurot, on menetlusökonoomikat arvestades mõistlik seada ülempiiriks 10 eurot, kuna see on nii taotleja poolt kui ka taotluste menetleja poolt lihtsasti kontrollitav maksukohustuslaste registris kajastatud andmete põhjal. Nõude täitmist kontrollib maakondlik arendusorganisatsioon avaliku registri vahendusel.

Lõike 5 punkti 4 kohaselt peavad juhul kui taotleja on varem saanud toetust riigieelarvest või Euroopa Liidu või muudest välisvahenditest ning toetus on kuulunud tagasimaksmisele, olema tagasimaksed, mille maksetähtaeg on saabunud, tehtud nõutud summas. Nõude täitmist kinnitab taotleja taotlusvormis.

Lõike 5 punkti 5 kohaselt ei tohi taotleja suhtes olla algatatud pankroti- või likvideerimismenetlust. Nõude täitmist kontrollib maakondlik arendusorganisatsioon avaliku registri vahendusel.

Lõike 5 punkti 6 kohaselt ei tohi taotleja esindajaks olla isik, keda on karistatud majandusalase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest ja tema karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud. Nõude täitmist kinnitab taotleja taotlusvormis.

Lõike 5 punkti 7 kohaselt ei tohi taotlejal, kes on saanud toetust programmi eelnevates taotlusvoorudes, olla tähtjaks esitamata aruandeid määruse § 3 lõikes 8 sätestatud taotluse esitamise tähtpäeva seisuga. Nõude täitmist kontrollib maakondlik arendusorganisatsiooni enda valduses olevate andmete alusel või päringu teel KÜSKi valduses olevate andmete alusel.

Lõike 6 kohaselt ei saa taotlejaks olla äriühingud; äriühingute (ettevõtjate) liidud; ametiühingud; ameti-, kutse- ja erialaliidud (k.a ühingud, kelle üks põhikirjaline eesmärk on tegutseda ameti-, kutse- või erialaliiduna), kes koondavad ühe ameti, kutse või eriala inimesi ja edendavad nende ameti-, kutse- või erialaoskusi või kaitsevad nende huve; korteri-, aiandus-, suvila- ja garaažiühistud ning muud taolised korteriomandi- ja korteriühistuseaduse või mittetulundusühingute seaduse alusel tegutsevad ühistud; Euroopa Liidu, välisriikide, riiklikke või kohalike omavalitsuste toetusi vahendavad sihtasutused või mittetulundusühingud; ühendused, kui nende registrijärgne asukoht on teises maakonnas; ühendused, kui ühenduse tegevuse eesmärgid ja sihtgrupp ületab ühe maakonna piirid, v.a § 9 lõike 3 punktis 2 nimetatud erand.

Eelnõu § 10 lõigetega 1 ja 2 sätestatakse meetmesse 1 (kogukonna areng) ja meetmesse 2 (elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine) esitatavate taotluste koosseis.

Meetmest 2 taotletava toetuse puhul on nõutavaks lisadokumendiks muuhulgas kohaliku omavalitsuse üksuse kirjalik kinnitus selle kohta, et kohaliku omavalitsuse üksus on kavandatavast investeeringust teadlik ning kas ja millist kooskõlastust/luba see investeering

vajab. Lisadokumendi nõudmise eesmärgiks on võimalikult varases etapis välja selgitada investeringu teostamise võimalikkus.

Eelnõu § 10 lõikega 3 sätestatakse, et taotlejal on õigus esitada ühes taotlusvoorus kuni kaks taotlust, kuid need peavad olema esitatud toetuse taotlemiseks erinevatest meetmetest.

Eelnõu § 10 lõike 4 kohaselt esitatakse taotlus koos nõutud lisadega maakondlikule arendusorganisatsioonile elektrooniliselt taotleja esindusõigusliku isiku poolt digitaalselt allkirjastatult. Kohaliku omaalgatuse programmi rakendamise kogemus 2017. aastal näitas, et paberil vormistatud taotlusi laekus alla 5% laekunud taotluste mahust, mis näitab, et taotlejad on ülekaalukalt eelistanud taotluste elektroonilist esitamist. Olukorras, kus paberikandjal taotlusi registreeriti vähe on menetlusökonoomikat silmas pidades mõistlik üle minna ainult elektroonilisele taotluste vastuvõtmisele, mis tagab kiire andmevahetuse taotluste menetlemisel ning ühetaolised protseduurid dokumentatsiooni säilitamisel ja arhiveerimisel.

Eelnõu § 10 lõikega 5 sätestatakse, et taotlus tuleb saata maakondliku arendusorganisatsiooni kodulehel märgitud e-posti aadressile hiljemalt taotluse esitamise tähtpäeval kell 16:30. Taotluse esitamise kellaaja määratlemine sellisel, et see jääks traditsioonilise tööaja piiridesse, võimaldab taotlejal saada vajadusel ka vahetult enne taotluste esitamistähtaja lõppu tagasisidet taotluse laekumise kohta. Seejuures on taotlejal taotlus võimalik esitada kogu taotlusvooru avatud oleku ajal.

Eelnõu § 11 käsitleb taotlusvoorude väljakuulutamist ja taotlusvoorude väljakuulutamise teates kohustuslikuna esitatavat teavet.

Eelnõu § 11 lõike 1 kohaselt kuulutab ministeerium taotlusvooru avatuks teate avaldamisega ministeeriumi veebilehel ning esitab vastava pressiteate. Teade avaldatakse üks kuu enne taotluse esitamise tähtpäeva.

Eelnõu § 11 lõige 2 sätestab, et maakondlik arendusorganisatsioon korraldab programmist toetuse taotlemise võimalustest teavitamise oma veebilehel, ülemaakonnalise levikuga ajalehes ja võimalusel maakonna kohalike omavalitsuste veebilehtedel. Lisaks maakondliku arendusorganisatsiooni veebilehel programmist toetuse taotlemise võimalustest teavitamisele on oluline kasutada info levitamist ülemaakonnalise levikuga ajalehes ning võimalusel ka kohalike omavalitsuse veebilehel, kuna alles alustavad maakondlikud arendusorganisatsioonid ei ole potentsiaalsetele taotlejatele tuntud. Lisaks loetletutele on maakondlikul arendusorganisatsioonil õigus kasutada täiendavaid teavituskanaleid. Teade esitatakse üldjuhul üks kuu enne taotluse esitamise tähtpäeva.

Eelnõu § 11 lõikega 3 sätestatakse taotlusvooru avamise teate sisu. Programmi taotlusvooru avamise teade peab sisaldama vähemalt programmi nime ja infot taotlusvooru avamise kohta; infot avatud meetmete kohta; toetuse saajate sihtgrupi kirjeldust; taotluse esitamise tähtaega ja kohta; viiteid lisainfo saamiseks.

Eelnõu §-ga 12 sätestatakse abikõlblikkuse periood. Taotlusvooru abikõlblikkuse periood kestab kümme kuud § 3 lõikes 8 nimetatud taotluse esitamise tähtpäevast alates. Projekt peab olema ellu viidud taotlusvooru abikõlblikkuse perioodi jooksul. Projekti elluviimise periood

sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses. Abikõlblikkuse perioodi pikkuse (10 kuud) otsustamisel määruses oli oluline, et eelnevalt toetust saanud ja uude taotlusvooru taotluse esitanud taotleja taotluse menetlemise ajaks oleks selgunud eelmise taotluse sisuks olnud tegevuste elluviimine.

Eelnõu §-ga 13 sätestatakse abikõlblikud kulud. Abikõlblikud on programmi eesmärkide saavutamiseks vajalikud, meetmest toetatavatele tegevustele vastavad, põhjendatud, mõistlikud ja projekti elluviimiseks vajalikud otsesed ja üldkulud. Abikõlblikud otsesed kulud meetmetes 1 ja 2 on erinevad.

Meetme 1 (kogukonna areng) abikõlblikud otsesed kulud on töötajate, sh projektijahi töölepingu ja käsunduslepingu (töövõtulepingu) alusel makstav töötasu ja maksud tööjõukuludelt; projekti elluviimiseks juriidiliselt isikult ning FIE-lt vajalike ostetavate teenuste ja toodete kulud; ürituse läbiviimiseks vajalikud ja ürituse korraldamisega otseselt seotud transpordikulud, mis dokumenteeritakse ja hüvitatakse vastavalt kehtivatele õigusaktidele ja toetuse saaja raamatupidamise sise-eeskirjadele; üritusel korraldatud võistluste ja konkursside auhindade ning tänukirjade valmistamise ja ostmise kulud omafinantseeringu arvelt; üritusel toitlustamise ja toidukaupade ostmise kulud omafinantseeringu arvelt; info ja teavitustegevusega seotud kulud; riiklikud maksud ja lõivud, mis on seotud projekti otsesete abikõlblike kuludega ning mis ei ole Eesti riigi poolt taotlejale tagastatavad.

Üritusel korraldatud võistluste ja konkursside auhindade ning tänukirjade valmistamise ja ostmise kulude ning üritusel toitlustus- ja toidukaupade ostmise kulude tegemise piiramine omafinantseeringuga on vajalik, et projekt ei sisaldaks toetuse arvelt kulusid suures osas vaid toitlustuse pakkumiseks või meenete soetamiseks. Samas projektide puhul, milles vastavad kulud on põhjendatud ja eesmärgi saavutamiseks vajalikud, on need võimalik siiski projekti raames teha ja tervikuna projekti koosseisus näidata, suurendades vajalikus ulatuses omafinantseeringut.

Meetme 2 (elukeskkonna ja kogukonnateenuste arendamine) abikõlblikud otsesed kulud on investeeringute ja soetuste kulud, mis on tehtud kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavatesse avalikus kasutuses olevatesse objektidesse ning kogukonnaliikmetele vajalikesse teenustesse; investeeringute ja soetuste kasutusele võtmisega otseselt seotud juriidiliselt isikult ning FIE-lt ostetud teenuste kulud (transpordi, ehitusteenuse, seadme paigaldamise kulud jmt); riiklikud maksud ja lõivud, mis on seotud projekti otsesete abikõlblike kuludega ning mis ei ole Eesti riigi poolt taotlejale tagastatavad.

Meetme 2 puhul eeldatakse, et kogukonnad teevad võimalusel elukeskkonna arendamise projektide puhul vabatahtlikku tööd ning sisse ostetakse spetsiifilisi või oma ala professionaali abi vajavaid teenuseid (nt. elektritööd, suuremõõtmelise eseme transport). Seetõttu meetmes 2 kulud töötajate, sh projektijahi töölepingu ja käsunduslepingu (töövõtulepingu) alusel makstav töötasu ja maksud tööjõukuludelt abikõlblik ei ole

Eelnõu §-ga 13 lõikega 4 määratletakse otsestele kuludele kehtivad üldtingimused. Projekti otsesed kulud loetakse abikõlblikeks, kui need on tekkinud projekti elluviimise perioodil ning

kuludokumentide alusel tehtud ülekanded on tehtud hiljemalt elluviimise perioodile järgneva 15 kalendripäeva jooksul; kõik projekti otsesed kulud peavad olema tasutud toetuse saaja arvelduskontolt; ehitusinvesteeringute, ruumide remontimise, seadmete ja vahendite soetamise kulude puhul peab nende vajalikkus, edasine avalik kasutus ning töökorras hoidmine olema taotluses selgelt kirjeldatud ja põhjendatud; üle 600 euro maksvate tellitud tööde, teenuste ja vara soetamise kulude puhul peavad taotluses olema esitatud kahe võrreldava hinnapäringu tulemused ja valiku põhjendused valitud hinnapäringu või pakkumise kohta; kulud peavad olema tõendatud algdokumentidega ja nende alusel ülekannete tegemist tõendava pangakonto väljavõttega; kulud peavad vastama õigusaktidest tulenevatele nõuetele ja toetuse saaja raamatupidamise sise-eeskirjadele; kulud peavad olema selgelt eristatavalt kirjendatud raamatupidamises ja vastama Eesti finantsaruandluse standardile.

Eelnõu § 13 lõike 5 kohaselt on projekti eelarves lubatud üldkuludeks kuni 10% toetusest. Üldkulud on toetuse saaja poolt tehtavad kulud, mida ei ole võimalik otseselt seostada projekti konkreetsete tegevustega, kuid mis tagavad toetuse saaja võimekuse projekti ellu viia. Üldkuludena käsitletakse toetuse saaja rendi-, haldus-, üldisi kommunikatsiooni-, transpordi-, kantseleitarvete jms kulusid.

Eelnõu §-s 14 sätestatakse mitteabikõlblikud kulud. Programmi mitteabikõlblikeks kuludeks loetakse kulud, mis ei vasta § 13 kehtestatud nõuetele, ehk kulud, mis ei ole loetletud abikõlblike kuludena; kulud, mis on programmi eesmärgi saavutamiseks mittevajalikud ja ebamõistlikud ning mis ei ole projekti elluviimisega otseselt seotud (v.a juhul kui need on tehtud üldkuludest); kulud, mis on tehtud toetuse saaja ja temaga seotud isikute huvide konflikti olukorras, välja arvatud juhul kui toetuse saaja on esitanud ühenduse üldkoosoleku protokolliga selle tehingu tegemise otsustamise või heaks kiitmise kohta vastavalt mittetulundusühingute seaduse § 19 lõike 1 punktile 4; kulud, mis toetuse saaja on välja maksnud sularahas; projekti elluviimise seisukohast muud põhjendamatud ja ebaolulised kulud (näiteks kulud alkoholi- ja tubakatoodetele, pangakaardi hooldustasud, kindlustamiskulud jne); finantskulud, sh intressikulud, viivised ja trahvid; kulud projekti raamatupidamisele (v.a juhul kui need on tehtud üldkuludest); projektijuhtimise kulud sisseostetud teenusena teistelt juriidilistelt isikutelt, v.a leping FIE-ga.

Täiendavalt on meetme 1 (kogukonna areng) mitteabikõlblikeks otsesteks kuludeks amortisatsioonikulud; esinduskulud ja kingitused; projekti üritustel korraldatud võistluste ja konkursside auhindade ning tänukirjade valmistamise ja ostmise kulud toetuse arvelt; projekti üritustel toitlustamise ja toidukaupade ostmise kulud toetuse arvelt; organisatsioonide, sh rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksud; hoonete ja ruumide ehitus-, rekonstrueerimis- ja remonttööde kulud; üle 100 euro maksvate seadmete (sh tööriistad, masinad ja elektroonilised seadmed), mille eeldatav kasutusiga on oluliselt pikem, kui projekti elluviimise periood ja mida on võimalik projekti tegevusteks rentida või laenata, soetamisega seotud kulud.

Peatükk 3. Taotluste menetlemine, vastavuskontroll ja hindamine

Eelnõu § 15 lõiked 1-5 reguleerivad toetuse taotluste menetlemise korda. Taotluste menetlemisele kohaldatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud, arvestades määruses toodud

täpsustusi. Toetuse taotlemise menetlus algab taotlusvooru esitatud taotluse registreerimisest maakondliku arendusorganisatsiooni poolt ning lõpeb maakondliku arendusorganisatsiooni otsusega taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta. Taotluste menetlemise aeg on kuni 50 tööpäeva alates § 3 lõikes 8 nimetatud taotluse esitamise tähtpäevast arvates. Taotluste menetlemise aja hulka kuulub ka aeg, mille maakondlik arendusorganisatsioon on taotlejale määranud ebatäpsuste ja puuduste kõrvaldamiseks.

Lõike 5 kohaselt otsused teeb ja vormistab maakondliku arendusorganisatsiooni pädev organ. Pädeva organina mõistetakse maakondliku arendusorganisatsiooni juhtorganit, kellel on põhimääruse või põhikirja kohaselt õigus vastava otsuse tegemiseks.

Eelnõu § 16 sätestab taotleja ja taotluse vastavuskontrollile ja taotluse nõuetele vastavaks või mittevastavaks tunnistamisele kohalduva.

Kui taotluse kontrollimisel avastatakse ebatäpsusi või tehnilisi puudusi, teavitab maakondlik arendusorganisatsioon sellest taotlejat ning määrab tähtaja ebatäpsuste ja puuduste kõrvaldamiseks. Ebatäpsuste ja puuduste kõrvaldamine ei sisalda võimalust muuta juba esitatud taotlust ja eelarvet sisuliselt. Tähtajaks puuduste kõrvaldamata jätmise korral tunnistatakse taotlus nõuetele mittevastavaks. Ebatäpsuste ja puuduste kõrvaldamiseks saab lugeda taotluse sisu mittemuutvaid muudatusi. Sellisteks muudatusteks võivad olla näiteks arvutusvigade korrigeerimine, puuduvate lisadokumentide esitamine.

Puuduste kõrvaldamiseks tähtaja andmisel peab maakondlik arendusorganisatsioon arvestama, et taotluste menetlemise aeg ei ületaks 50 tööpäeva.

Nõuetele mittevastavaks tunnistatud taotluse kohta teeb maakondlik arendusorganisatsioon rahuldamata jätmise otsuse. Nõuetele mittevastavaks tunnistatud taotluse rahuldamata jätmise otsust ei avalikustata maakondliku arendusorganisatsiooni veebilehel.

Eelnõu § 17 lõikega 1 sätestatakse hindamiskriteeriumid taotluste hindamiseks. Taotlusi hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

- 1) projekti eesmärgi vastavus programmi eesmärgile ja projekti tulemuste mõju kogukonna elujõulisuse tugevnemisele;
- 2) projekti vajalikkus kogukonna jaoks ja kogukonnaliikmete kaasatus projekti elluviimisesse;
- 3) projekti tegevuste (valitud lahenduste) põhjendatus ja vajalikkus kavandatud tulemuse saavutamiseks;
- 4) projekti tulemuste finants- ja jätkusuutlikkus;
- 5) projekti eelarve põhjendatus;
- 6) projekti ettevalmistuse kvaliteet, taotleja senised kogemused ja projektijuhi suutlikkus projekti ellu viia.

KÜSK koostab kooskõlastatult ministeeriumiga taotluste hindamiseks käesoleva määruse alusel hindamismetoodika, mis sisaldab muu hulgas: hindamiskriteeriumide kirjeldusi, hindamiskriteeriumide osakaalusid, hindamiskaalat kriteeriumide lõikes, taotluse positiivseks lugemise lävendit ja teeb hindamismetoodika kättesaadavaks maakondlikele arendusorganisatsioonidele hiljemalt taotlusvooru avatuks kuulutamise ajaks.

Eelnõu § 18 sätestab tegevuse nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste hindamisel. Lõike 1 kohaselt moodustab maakondlik arendusorganisatsioon taotluste hindamiseks viieliikmelise komisjoni (edaspidi *komisjon*). Komisjoni koosseisu on Eesti külaliikumisel Kodukant õigus nimetada kaks liiget. Komisjoni koosseisu ei või kuuluda taotluste menetlemisega otseselt seotud isik (isik kelle ülesandeks on taotluste kontroll ja nõustamine) ja sama maakonna maakondliku arenduskeskuse mittetulundusühenduste konsultant.

Kuna maakondliku arenduskeskuse mittetulundusühenduste konsultandi ülesandeks on mittetulundusühenduste nõustamine, mis hõlmab ka kohaliku omaalgatuse programmi esitatavaid toetustaotluseid, siis huvide konflikti vältimiseks on määrusega välistatud sama maakonna maakondlike arenduskeskuste mittetulundusühenduste konsultantide kuulumine komisjoni.

Komisjoni moodustamiseks teeb maakondlik arendusorganisatsioon hiljemalt 2 nädalat enne komisjoni koosseisu otsustamist Eesti Külaliikumisele Kodukant ettepaneku 2 liikme nimetamiseks komisjoni liikmeks. Kui Eesti Külaliikumine Kodukant on maakondlikule arendusorganisatsioonile vastavasisulise ettepaneku teinud, on maakondlikul arendusorganisatsioonil kohustus sellega arvestada. Komisjoni koosseis avalikustatakse maakondliku arendusorganisatsiooni poolt maakondliku arendusorganisatsiooni veebilehel hiljemalt taotluste esitamise tähtpäevaks.

Lõigete 2-5 kohaselt hindab komisjon taotlusi § 17 lõikes 1 toodud hindamiskriteeriumide ja § 17 lõikes 2 nimetatud hindamismetoodika alusel. Hindamistulemuste põhjal teeb komisjon maakondlikule arendusorganisatsioonile ettepaneku taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta. Komisjonil on õigus teha taotlejale ettepanek jätta projektis mõni tegevus või kulu välja, kui komisjoni hinnangul ei ole see abikõlblik, projekti elluviimiseks ja eesmärgi saavutamiseks vajalik, või vähendada kulu jaoks planeeritud summat, kui komisjoni arvates on kulu põhjendamatult suur projekti eesmärkide saavutamiseks. Komisjon peab ettepanekut sisuliselt põhjendama. Kui taotleja on nõus komisjoni ettepanekuga tegevuste või kulude muutmiseks ning on allkirjastanud muudetud taotlus- või eelarvevormi, teeb komisjon maakondlikule arendusorganisatsioonile ettepaneku taotluse rahuldamiseks. Kui taotleja ei ole nõus komisjoni ettepanekuga tegevuste või kulude muutmiselega, teeb komisjon maakondlikule arendusorganisatsioonile ettepaneku jätta taotlus rahuldamata.

Eelnõu § 19 sätestab taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisele kohalduva. Komisjoni esitatud ettepaneku alusel teeb maakondlik arendusorganisatsioon kümne tööpäeva jooksul komisjoni koosoleku protokollis allkirjastamisest arvates otsuse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta.

Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) toetuse saaja nimi;
- 2) projekti nimi ja registreerimisnumber;
- 3) toetuse maksimaalne suurus ja omafinantseeringu minimaalne määr;
- 4) toetuse saaja ja toetuse andja pangarekviisiidid;
- 5) projekti elluviimise algus- ja lõppkuupäev;
- 6) toetuse saaja õigused ja kohustused;
- 7) toetuse väljamaksmise tingimused;
- 8) aruande esitamise tähtajad ja kord;

- 9) toetuse tagasinõudmise tingimused;
- 10) toetuse saaja toetusele viitamise, projekti tegevuste avalikustamis- ja teavituskohustused;
- 11) vaidluste lahendamise kord.

Taotluse rahuldamise otsuse lisaks on taotleja poolt esitatud projektitaotlus.

Maakondliku arendusorganisatsiooni veebilehel avalikustatakse rahuldatud taotluste kohta projekti ja toetuse saaja nimi, toetuse maksimaalne suurus ja projekti elluviimise algus- ning lõppkuupäev. Taotlejat teavitatakse elektrooniliselt viie tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates elektrooniliselt.

Lõikega 6 määratakse taotluse mitterahuldamise otsuse tegemise alused. Taotluse mitterahuldamise otsus tehakse, kui taotlus on kuulutatud nõuetele mittevastavaks, hindamismetoodika alusel hinnatud projektide pingereast tulenevalt ei jätku taotlusvoorus enamate taotluste toetamiseks vahendeid; taotluse keskmine hinne ei ületa hindamismetoodikast tulenevat lävendit; taotluse hindamise käigus selgub, et taotluses on esitatud valeandmeid või esinevad asjaolud, mille tõttu taotleja või taotlus tunnistatakse nõuetele mittevastavaks; taotleja ei ole nõus § 18 lõikes 3 toodud juhtudel tegevuste muutmise või eelarve vähendamisega.

Lõigetega 7-8 sätestatakse, et taotluse rahuldamata jätmise otsus peab olema sisuliselt põhjendatud ning taotluse rahuldamata jätmise otsus koos põhjendusega saadetakse taotlejale elektrooniliselt viie tööpäeva jooksul otsuse tegemisest.

Lõigetega 9-10 reguleeritakse olukorda, kui komisjoni poolt tehakse maakondlikule arendusorganisatsioonile ettepanek mis läheb vastuollu määrusega. Et välistada määrusega vastuolus oleva otsuse tegemist on maakondlikul arendusorganisatsioonil õigus jätta maakondliku komisjoni ettepanekul põhinev taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsus tegemata ning suunata esitatud ettepanek koos põhjendusega tagasi komisjonile uuesti hindamiseks. Juhul, kui komisjon oma ettepanekut ei muuda võib maakondlik arendusorganisatsioon jätta komisjoni ettepanekule vaatamata taotluse rahuldamata, kui taotlus ei vasta programmi eesmärgile või on muul viisil vastuolus käesoleva määrusega. Maakondlik arendusorganisatsioon peab taolist otsust sisuliselt põhjendama. Sellisel juhul tekib õigus toetusele sama meetme hindamise pingereas järgmisel kohal oleval projektil. Kui hindamise pingereas oleva järgmise projekti täies mahus rahastamiseks ei ole piisavalt vahendeid on maakondlikul arendusorganisatsioonil õigus pidada taotlejaga läbirääkimisi projekti elluviimiseks vähendatud mahus või kui taolist kokkulepet ei õnnestu saavutada on maakondlikul arendusorganisatsioonil õigus jätta vabanenud vahendeid taotlusvoorus kasutamata.

Peatükk 4. Toetuse kasutamine

Eelnõu §-ga 20 reguleeritakse toetuse väljamaksmist ja toetuse kasutamist. Lõikega 1 määratakse, et maakondlik arendusorganisatsioon maksab toetuse selle saajale välja taotluse rahuldamise otsuse alusel kümne tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates, kuid mitte enne projekti elluviimise alguskuupäeva. Lõigetega 2-6 nähakse ette võimalus ja tingimused projekti elluviimise perioodis, otsuse lisaks oleva taotlusega kavandatud tegevustes või eelarves muudatuste tegemiseks. Lõike 4 kohaselt, kui projekti eelarve kulugrupi muudatus on

10% kogu toetusest või sellest väiksem, võib toetuse saaja eelarvet muuta ilma maakondliku arendusorganisatsiooni nõusolekuta.

Eelnõu § 21 käsitleb aruande esitamisele, kinnitamisele ja kinnitamata jätmisele kohalduvat.

Peatükk 5. Toetuse tagasinõudmine

Eelnõu §-ga 22 reguleeritakse toetuse tagasinõudmisele ja tagasimaksmisele kohalduvat. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud toetuse tagasinõudmise menetlus on eraldiseisev ning toetuse tagasinõudmise ulatus sõltub määruses sätestatud tingimuste rikkumisest. Toetuse tagasinõudmise otsus on maakondliku arendusorganisatsiooni diskretsiooniotsus, mida tuleb siiski põhjendada.

Eelnõu § 22 lõike 3 kohaselt nõuab maakondlik arendusorganisatsioon toetuse saajalt toetuse osaliselt või täielikult tagasi kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetust ei ole kasutatud ettenähtud korras ja tingimustel;
- 3) toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus, mille tulemusena ei ole võimalik tagada määruse § 24 lõike 2 punktis 14 nimetatud toetuse saaja kohustuste täitmist;
- 4) ilmneb, et projekti eesmärgi saavutamiseks kavandatud tulemusi ei saavutata;
- 5) taotluse rahuldamise otsuse täitmise nõue toetuse kasutamisega kaasneva rikkumise lõpetamiseks, edasiste rikkumiste ärahoidmiseks või rikkumiste tagajärgede kõrvaldamiseks on jäetud tähtpäevaks täitmata;
- 6) taotluse menetlemise, projekti teostamise või aruande menetlemise ajal on toetuse saaja andnud valeandmeid või andmeid varjanud;
- 7) toetuse saaja ei ole täitnud taotluse rahuldamise otsusega talle pandud kohustusi.

Eelnõu §-ga 23 sätestatakse toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise otsuse (edaspidi *tagasinõudmise otsus*) tegemise tähtaeg, otsusest teavitamise kord ja tagasinõudmise otsuses minimaalselt kajastuma pidavad andmed. Samuti maakondliku arendusorganisatsiooni ja toetuse taotleja tegevus toetuse tagasinõudmise korral.

Peatükk 6. Menetlusosaliste õigused ja kohustused

Eelnõu §-ga 24-26 sätestatakse toetuse saaja, maakondliku arendusorganisatsiooni ning KÜSKi õigused ja kohustused. Maakondliku arendusorganisatsiooni ning KÜSKi õigused ja kohustused ministeeriumi ning teiste menetlusosaliste suhtes täpsustatakse vastavalt määruse alusel sõlmitavas haldus- ja sihtfinantseerimise lepingus.

Peatükk 7. Vastutus, vaidemenetlus ja järelevalve

Eelnõu §-ga 27 sätestatakse maakondliku arendusorganisatsiooni ja KÜSKi vastutus, mille kohaselt maakondlik arendusorganisatsioon ja KÜSK vastutavad määruses sätestatud kohustuste täitmise eest ning kohustuste mittetäitmisel vastutavad maakondlik arendusorganisatsioon ja KÜSK riigivastutuse seaduses sätestatud korras.

Eelnõu §-ga 28 on sätestatud vaiete lahendamise kord. Taotleja võib esitada vaide maakondliku arendusorganisatsiooni otsuse peale. Otsusele esitatud vaide vaatab haldusmenetluse seaduses sätestatud korras läbi maakondlik arendusorganisatsioon.

Eelnõu §-ga 29 on sätestatud järelevalve teostamise kord programmi rakendamise üle. Ministeeriumil on õigus teostada järelevalvet programmi rakendamise üle. Järelevalve käigus võib ministeerium kontrollida maakondliku arendusorganisatsiooni või KÜSKi määruses sätestatud kohustuste täitmist. Ministeeriumil on õigus nõuda maakondlikult arendusorganisatsioonilt või KÜSKilt järelevalve käigus selgitusi, dokumente ja muid materjale. Saadavad dokumendid ja materjalid tunnistatakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks vastavalt avaliku teabe seaduses sätestatule. Ühtlasi võib ministeerium järelevalve käigus teha ettepaneku täita kohustus, anda välja nõuetekohane haldusakt või menetleda taotlus vastavalt haldusmenetluse seaduses ja määruses sätestatule.

Kuivõrd KÜSK ja maakondlik arendusorganisatsioon täidavad halduslepinguga võetud avalikku ülesannet, kohaldatakse taotluste menetlusele haldusmenetluse seaduses sätestatud, arvestades määruses ja halduslepingus sätestatud täpsustusi ning erisusi. Vastuolude korral kohaldatakse seaduses sätestatud. KÜSK ja maakondlik arendusorganisatsioon vastutavad taotlejatele tekitatud varalise või mittevaralise kahju eest riigivastutuse seaduses sätestatud korras.

3. EELNÕU TERMINOLOOGIA

Eelnõus kasutatavad terminid on kajastatud eelnõu §-s 2.

4. EELNÕU VASTAVUS EUROOPA LIIDU ÕIGUSELE

Eelnõul ei ole Euroopa õigusega puutumust.

5. MÄÄRUSE MÕJUD

Kohalikku omaalgatuse programmi on kuni aastani 2017 rakendatud riigihalduse ministri (varem ka regionaalministri ja siseministri) käskkirja alusel. Kuna alates 17. juulist 2017. aastal kehtima hakanud riigieelarve seaduse § 53¹ näeb ette volitusnormi riigisisese toetusprogrammi tingimuste ja korra kehtestamiseks ministri määrusega, sätestatakse nimetatud toetuse andmise kord käskkirja asemel määrusega. Programmi sihtgrupp jääb määruse vastuvõtmisel samaks. Samaks jäävad ka toetatavad tegevused.

Eelnõu koostamisel on ajakohastatud määruse teksti arvestades haldusreformist ja maavalitsuste reformist tulenevaid muudatusi. Seoses maavalitsuste tegevuse lõpetamisega muutuvad programmi toetuskeemi rakendajad. Maavalitsuste arendusülesanded antakse KOKS § 6¹ alusel täitmiseks maakonna koostööorganile, mille nimetavad KOVid ühiselt. Rahandusministeeriumi ja arendusorganisatsioonide töökoormuse muutumist ei ole võimalik täpselt prognoosida, see sõltub laekuvate taotluste arvust. Mõju muudele valdkondadele ega ebasoovitavaid mõjusid ei kaasne.

6. MÄÄRUSE RAKENDAMISEGA SEOTUD TEGEVUSED, VAJALIKUD KULUD JA MÄÄRUSE RAKENDAMISE EELDATAVAD TULUD

Määruse rakendamiseks sõlmib Rahandusministeerium halduslepingu maakondlike arendusorganisatsioonidega, kelle ülesanne on korraldada programmi elluviimine ning sihtfinantseerimise lepingu SA-ga Kodanikuühiskonna Sihtkapital, kelle ülesanne on maakondlike arendusorganisatsioonide nõustamine ja tugitegevused (programmi tegevusteks vajalike vormide ja dokumentide aluste väljatöötamine).

Programmi rahastatakse Rahandusministeeriumi regionaaltoetuste eelarvest ning iga-aastane riigipoolse rahastamise summa määratakse kindlaks ministeeriumi ja maakondlike arendusorganisatsioonide vaheliste halduslepingutega ning SA-ga Kodanikuühiskonna Sihtkapital sõlmitava sihtfinantseerimise lepinguga. Eraldi riigieelarvest on programmile olnud senise rakendamise perioodi jooksul 1 200 000 eurot aastas, millele on lisandunud programmist vabanenud vahendite arvelt ka täiendavaid vahendeid.

2018. aastal eraldatakse programmi rakendamiseks 1 200 000 eurot, mis sisaldab ka maakondlike arendusorganisatsioonide rakenduskulu. Seega on riigipoolne rahastamine 2018. aastal samal tasemel 2017. aastaga.

Määruse rakendamisega ei kaasne täiendavaid riigieelarvelisi tulusid.

7. MÄÄRUSE JÕUSTUMINE

Määrus jõustub üldises korras.

8. EELNÕU KOOSKÕLASTAMINE

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Siseministeeriumile, Maaeluministeeriumile, Eesti Linnade Liidule ja Eesti Maaomavalitsuste Liidule. Maaeluministeerium kooskõlastas määruse eelnõu ettepanekutega, millega on arvestatud.

Määruse eelnõu väljatöötamisse on olnud kaasatud maavalitsused, programmi rakendajaks olevad maakondlikud arendusorganisatsioonid, MTÜ Külaliikumine Kodukant, MTÜ Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustik, SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital, kellele eelnõu on esitatud mitteametlikult arvamuse avaldamiseks.

9. LISAD

Lisa 1. Kooskõlastuste tabel.